

Vinski mošt in občinska strošarina.

Poročali smo že, da je bil v preteklem letu vinski mošt oproščen drž. trošarine. Ker je bila odpravljena ta s samoupravnimi dokladi, se dosledno v letu 1929. tudi ni pobrala niti oblastna niti se niso pobirale občinske doklade na to pijačo. Cene moštu — kar bodi mimogrede omenjeno — pa niso bile zato nič nižje! Saj so ga točili celo po deželi kot vino za ceno 14 do 13 Din liter.

Komisar bivše samouprave ljubljanske je izposloval naknadno prireditelj ministrstva za finance, da se obdavči za leto 1929. vinski mošt po 25 Din hektoliter. (Odlok min. D. R. Br. 168.517 od 5. oktobra 1929.)

Zaradi nekih pomislekov finančna direkcija takrat ni odredila, da se poberejo te občinske davščine. — Na ponovno predstavo tudi še komisarja bivše oblastne samouprave ljubljanske banske uprave je sedaj pristalo ministrstvo za finance — obči oddelek — z odlokom Br. 2756 od 23. jan. 1930. l. na to, da smejo občine na splošno obdavčiti vinski mošt po 25 Din hektoliter. Na višje obdavčenje te pijače ministrstvo ni pristalo.

Na podlagi te splošne odredbe je sedaj naročila dravska finančna direkcija vsem podrejenim finančnim kontrolam z okrožnico z dne 27. februarja 1930. l., da poberejo že prej ugotovljeno občinsko trošarino na vinski mošt za l. 1929.

Tako pridejo torej občine do tega dohodka, ki so ga smatrale že za izgubljenega in ki jim bo kaj dobro došel v sedanjih za nje res težkih časih, ko se zahteva od njih venomer le: daj in plačuj za vse mogoče namene!

Za leto 1930. pa občine niso povsod sklenile, da se pobira tudi na vin-

ski mošt občinska naklada. Zato je treba, da sklenejo obdavčenje vinskega mošta s samostojno občinsko naklado po 25 Din od hitrolitra naknadno in takoj. — Ni drugače, da porabijo občine vse dopustne vire dohodkov, med katerimi so — poudarjamo zopet in zopet — najbolj pravični davki na vse pijače brez izjeme. — Škoda bi bila za nje, če bi pustile neobdavčen ta predmet, ki se ga je lani potočilo velikanske množine.

F. K-n.

Planinšek:

Okrajne zveze kmetijskih podružnic.

Začetek, da postane Kmet. družba stanovska zastopnica kmetov, je storjen z izključitvijo vseh nekmetov iz rednega članstva in z uvedbo proporca. Ostali sta pa še dve veliki hibi iz stare družbe: Enaka članarina za vse in stari način občnih zborov.

a) Članarina.

Vsak plačuje letno 20 Din in zato dobi »Kmetovalca«. Druge ugodnosti družbe pa niso za vse enake; mali posestnik nima istih kot veliki bodisi pri nabavi potrebščin, bodisi pri zastopanju kmetijskih koristi. Zato ima tudi nemška kmetijska družba različno članarino za različno velike posestnike. Mal kmet plačuje le 10 M. medtem ko za velikega pride do 50 M. letno (650 dinarjev). Tudi kmečka zbornica bi bila na tem temelju urejena, da se odmeri članarina po davčni moči posameznikov.

b) Okrajne zveze kmetijskih podružnic.

Način, da vsakih 40 članov zastopa en delegat na občnem zboru, ima za posledico, da pride na občni zbor v Ljubljano do 500 delegatov. Tak zbor

je za resna posvetovanja nesposoben, stane pa čez 50.000 Din. Dejansko se odda glasovnice, ki so mu jih dali že izpolnjene.

Po novem zakonu o povzdigi kmetijstva so predvideni okrajni kmetijski odbori, v katere imenuje Kmet. družba svojega zastopnika s posvetovalnim glasom. Ker pa osrednji odbor družbe ne pozna toliko okrajnih razmer in potreb, je to imenovanje lahko tudi zgrešeno.

Posamezne podružnice so pogostokrat tudi prešibke za delo in trpijo na pomanjkanju delovnih članov. Ko bi pa Kmetijska družba prevzela načelo, da sme biti v vsaki občini le ena podružnica, vse te krajevne podružnice pa morajo biti članice okrajne zveze kmetijskih združnic in se delegati za občni zbor družbe volijo na okrajnih občnih zborih (za 400 članov eden), krajevne podružnice pa volijo delegate za občni zbor zveze okr. podružnic, bi občni zbor postal res sposoben za inicijativo in usmerjanje, zastopanje interesov kmetijstva v okrajih pa bi prešlo na okr. zveze. In kjer bi odbori okr. zvez sodelovali z okrajnimi kmetijskimi odbori, bi bil uspeh mnogo večji. Imela bi od uvedbe obveznih zvez okrajnih podružnic dobiček družba in podružnice in s tem gotovo kmeti.

Kako drevje posadimo.

Mnogo sadnega drevja je bilo posajenega že v jeseni, precej pa tudi to pomlad, nekaj ga pa še čaka na saditev. Posajenega pa bi bilo še mnogo več, ko bi ga bili sadjarji mogli dobiti. Toda, kar je bilo prvovrstne robe, je bila razprodana že v jeseni, ostanek pa že zarane konec zime. Razprodano je vse do zadnjega peclja — dobro in slabo. Odkar obstoji naše drevesničarstvo, še ni bilo take kupčije s sadnim naraščajem, še nikdar niso bile drevesnice tako izpraznjene in kljub temu še nikdar ni toliko naročnikov ostalo praznih rok kakor letos.

Dobro znamenje je to za razvoj in napredek našega sadjarstva, toda ni še vse. Ni dovolj, da bi drevje samo sadili, potem ga pa prepustili samemu sebi in dobri sreči. Ako hočemo, da bo povljno uspevalo in nam čimprej začelo povračati trud in stroške, ga moramo takoj z mlada gojiti. Zlasti bi opozarjali na nekaj najvažnejših opravil, ki sledo takoj po sajenju.

Pravilno obrezovanje vrha ali krone je prvo delo, ki ga opravimo lahko že preden drevo posadimo, vsekako pa preden začne odganjati. Pravilno vzgojen vrh mladega drevesa ima pet, šest ali celo več mladik, ki so temelj za bodoče glavne veje drevesa. Te mladike bi morale biti povprečno vsaj do pol metra dolge. Večkrat so pa nekatere tudi daljše. Obrezovanje obstoji v tem, da najprej odrežemo ali izrežemo vse, kolikor jih je odveč. Za temelj prihodnjega vrha jih namreč zadostuje največ šest (ena v sredi za podaljšek debla, pet pa v krogu okoli nje); vse ostale pa gladko odrežimo pri deblu. Če ima vrh vsega skupaj samo pet ali celo le štiri mladike, moramo pustiti seveda vse ker jih je že itak premalo.

Drugi del obrezovanja obstoji pa v tem, da mladike, kolikor jih pustimo, primerno skrajšamo. Prirežemo jih do polovice ali pa še bolj. Čim močnejši in daljši je mladika in čim višje stoji, temveč je odrežemo. Spodnje, šibkejšje skrajšajmo manj ali pustimo celo cele, ako so zelo kratke. Mladiko prirežemo vedno tik nad primernim zunanim očesom. To je zelo važno, ker s tem že v naprej trdno določimo bodočemu prirastku in podaljšku veje pravilno smer. Tudi navpični poganjek vrha skrajšajmo prvo leto na nekaj dobro razvitih očes. S tem prisilimo, da se stranske veje krepko razvijejo. Drugi venece vej bomo začeli gojiti šele prihodnje pomlad ali pa še kasneje.

Preden mlado drevo, ki smo ga ravniokar posadili, prepustimo svoji usodi, ga narahlo pripnimo h kolu, da se bo lahko posedalo z zemljo vred. Trdno ga bomo privezali šele prihodnjo pomlad. Končno pa še uravnajmo kolobar okrog drevesa in sicer tako, da bo ob robu zemlja višja. Tako se bo deževnica lahko stekala k deblu in koreninam, kar bo jako pospeševalo rast in razvoj, zlasti v prvem letu. Kdor le more, naj pokrije kolobar z drobnim predelanim gnojem (ne s kako slamo!), čez pa vrže nekaj smrekovih vej, da zabrani kuram brskanje. Nikar pa ne posevajte kolobarja s travo ali deteljo! S takim ravnanjem naravnost jemljete drevesu zrak, vlago in hrano in ga na ta način silno ovirate v rasti.

S.

Stoletnica izvoza Čilskega solitra.

Začetkom tega leta je minulo sto let, odkar je izvožena prva pošiljatev čilskega solitra iz Čile v Južni Ameriki. Za to državo je to zgodovinski narodni dogodek prvega reda, zato pripravlja tudi Zveza proizvajalcev čilskega solitra ob tej priliki sijajno proslavo. Prvih 1060 kg čilskega solitra je bilo odposlanih v Njujork začetkom leta 1830. V istem letu je bilo nato-vorjenih za Evropo že nad 8000 ton ali 8 milijonov kilogramov. Takoj v začetku so bili s tem gnojišom doseženi v kmetijstvu tako izredni uspehi, da so jih začeli proučevati znanstveniki in praktični kmetovalci. Celo znanstvenik Darwin se je bil posvabil na čelo proučevalne komisije, ki je imela nalogo 1835. l. preiskati solitrno ozemlje, ter je o svojih raziskovanjih napisal zelo zanimivo študijo. Pozneje mu je sledilo mnogo drugih.

Čilski soliter je danes poznan že po vsem svetu in se uporablja v posebno velikih količinah tam, kjer je kmetijstvo na visoki stopnji razvoja. Tudi pri nas v Jugoslaviji raste njegova uporaba od leta do leta in posebno v Slo-

veniji dobimo le malo napredujočih kmetovalcev, ki ga ne bi poznali in cenili.

I. Benko:

Trgovske in tehnične mlekarske centrale.

Kakor se je v kreditnem združništvu kmalu pokazalo, da je posamezna zadruga pravzaprav življenja nezmožna, tako se je pokazalo tudi v pridobitnem združništvu, da premajhne zadruge ali ne morejo obstojati, ali pa niso v stanu izboljšati gospodarskih svojih članov, ker pač ne dosežajo popolnosti velikega obrata, kar je vendar prvi predpogoj za njih uspešno gospodarsko udejstvovanje.

V vseh panogah gospodarstva, v katerih se je združništvo tekom časa uveljavilo, se je kmalu pokazala tudi potreba po osrednjih organizacijah oz. obratih.

V naših maloposestniških razmerah in pri docela neurejenem organizatoričnem delu, vsled katerega imamo danes le majhne mlekarske zadruge, se je naravno kaj kmalu pokazala potreba po mlekarskih združnih centralah.

Prvi tozadevni poskusi so že iz predvojnne dobe. Vojna sama pa je ustavila nadaljni razvoj. Pač pa se je po vojni pričelo z veliko vnemo delati na to.

Če govorimo o trgovski centrali, je jasno, da se gre tukaj za organizacijo, ki z včlanjenimi zadrugami ne sodeluje pri produkciji sami, ampak izpopolnjuje le njihovega gospodarstva trgovsko plat. Prodaja njihove izdelke. Vendar pa izključno trgovske centrale v praksi skoraj ne obstoje in so v resnici tudi nemogoče. Tako vidimo celo n. pr. pri prodaji sira, da centrala ne prevzema sira šele, ko je docela dozorel za prodajo, ampak razmeroma mladega (na Holandskem n. pr. v starosti treh tednov), ga v svojih kletah strokovnja-

ško oskrbuje, sortira in v ugodnem trenutku vrže na trg.

Vzorno podjetje takega tipa, največje v Evropi, če ne na svetu sploh, je v Leewardenu, glavnem mestu province Friesland na Holandskem, ki je n. pr. v l. 1927.-28. sprejelo oz. spečalo 16,150.207 kg sira in kazeina ter 5,889.388 kg masla.

Trgovske centrale v popolnem pomenu te besede so nemara danska društva za izvoz surovega masla. Take centrale pa so mogoče le tam, kjer je produkcija masla glede kakovosti in množine enakomerna, ugoden položaj na svetovnem trgu pa že zagotovljen. Ker tega poleg Danske še nobena druga država nima, so take centrale ostale omejene le na Dansko.

Kakor je torej zgolj trgovska centrala v trgovini mlečnih izdelkov skoraj nemožna, se pa vedno bolj in bolj širi **trgovska centrala združena s tehnično.**

Najbolj harmonično se mi zdita združena trgovska in tehnična plat v centrali, ki prevzema mleko od podeželskih mlekarn, ga v centralni mlekarni pastorizira in oddaja konzumentom. Pri centralni maslarni, t. j. podjetju, ki zbira smetano in jo podeluje v surovo maslo, se mi zdi tehnična plat važnejša. Najbrž je bila tudi želja po izboljšanju produkcijske tehnike vodilni in najmočnejši nagib k ustanovitvi tega obrata. Zato so v praksi enostavno označuje kot tehnična centrala, brez ozira na to, da svoje izdelke sama prodaja.

Pri svojem študiju na Danskem in Holandskem sem se prepričal, da so tehnične centrale nepotrebne, skoraj nemožne povsod tam, kjer so dovolj razvite mlekarske zadrüge. In v resnici tehnična centrala ne zmore tega, — tako s strokovnega kot z gospodarskega vidika — kar zmorejo dobro organizirane, strokovnjaški vodene ter gospodarsko dobro stoječe zadrüge. To izhaja iz njih posebnih prednosti, namreč, da je kontrola nad

produkcijo mleka nele mogoča, ampak se čutijo na njej interesirani tako kmetje kot strokovni nastavljenici mlekarn. Od teh poslednjih se tudi v ostalem lahko pričakuje vestno delo, ker uspehe ali neuspehe istega vidi pač vsak na lastne oči. V pogledu izkoriščanja surovin bo centrala komaj tekmovala z dobro zadrúžno mlekarno, a v izkoriščanju odpadkov je ta poslednja gotovo boljša, iz enostavnega razloga, ker so tukaj kmetjska gospodarstva, ki te odpadke izkoriščajo.

Z ozirom na ta dejstva sodim, da bodo naše mlekarske zadrúge tehnične centrale v produkciji surovega masla lahko pogrešale, ako si vsaj čimprej nabavijo primerne hladilne naprave, a v ostalem skrbe za izobraženo osebje. Tako bodo združevale v sebi prednosti central in samostojnih zadrúžnih mlekarn.

Pač pa treba priznati malo večji pomen centralam za preskrbo mest in industrijskih krajev z mlekom; zato jim hočem posvetiti posebno razpravo.

Denar.

g Vrednost denarja 24. marca l. l. Naš dinar je čvrst in notira v Curihu 9.1275 centimov. Inozemske valute so pa v splošnem nekoliko nazadovale. Tako so se na ljubljanski denarni borzi plačevale tje vrednosti: 1 angleški funt 275.35 Din, 1 ameriški dolar 56.40 Din, 1 holandski goldinar 22.70 Din, 1 nemška marka 13.50 Din, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 madžarski pengo 9.80 Din, 1 avstrijski šiling 7.98 Din, 1 belgijski belg 7.80 Din, 1 italijanska lira 2.96 Din, 1 francoski frank 2.22 Din, 1 češka krona 1.68 Din.

g Znižanje obresine mere v Angliji. Angleška banka je vsled obilice razpoložljivega denarja znižala obresti od 4 na 3½%, kar so najnižje obresti v zadnjih osmih letih in sesto znižanje tekom enega leta. Pričakovati je, da bodo Angliji sledile tudi druge kontinentalne države in da bo nizka obrest-

na mera pospešila gospodarsko delovanje. Tudi iz Amerike javljajo o nizki obrestni meri, ki je padla od 3 na 2½%, deloma celo na 2%, dočim se je jeseni pred polomom na efektni borzi gibala okrog 10%.

g Slabo stanje iržaških bank. Obratni tržaških bank za minulo leto so se večinoma zaključili z občutnimi zgubami. Nekatere banke so glede na to začele krčiti svoje obrate in odpuščati preštevilno uradništvo. Tako je bivša živnostenska banka odpustila 10 uradnikov in med njimi več Slovencev, Banca Commerciale italiana pa celo 40 zaposlencev. Po zasedbi Trsta so italijanske banke izbrale Trst kot oporišče finančnega prodiranja v srednjo Evropo in posebno na Balkan, pa so se v svojih načrtih vstele. Sedaj uvidevajo, da ne morejo zavzeti nobene finančne pozicije pri nas.

Cene.

g Ljubljanska blagovna borza Ker se je cena koruzi zadnje dni precej dvignila in dosegla že 107.50 Din, je v zvezi s tem tudi pšenica postala bolj čvrsta. Ta dvig se opaža seveda tudi na ljubljanski borzi, na kateri se je ponujalo blago, žito razne vrste, pri vagonski dobavi za 100 kg postavljenemu na vsako poslajo Slovenije, po naslednjih cenah: pšenica bačka 80 kg težka 260—262.50 Din, 77 kg težka 250—252.50 Din, rž 72 do 73 kg težka 202.50—205 Din, umelno sušena 172.50—175 Din, ječmen bački 63—64 kg 167.50 do 170 Din, oves bački 195—197.50 Din, moka Og vagon franko Ljubljana 405—410 Din.

g Žitno tržišče. Ves svet se dandanes bavi z rešitvijo žitnih cen. To vprašanje je postalo tako važno, da ga je raztrati za prvo svetovno vprašanje. Ker je število producentov ogromno in ker je žetev odvisna največ od vremena, zato je nemogoče reševati to vprašanje s kakimi mednarodnimi dogovori. Sedaj skuša vsaka država rešiti to zadevo zase in tako je nastal boj za ceno žita, posebno ker so se nekatere evropske države zaprle z visokimi cari-

nami. Padeč svetovnih cen žita ima skrajno neugodne posledice za svetovno konjunkturo. Ker tvori namreč kmetijstvo skoraj vseh državah temelj narodnega gospodarstva, je od njega blagostanja odvisna tudi skoraj vsa industrija, obrt in trgovina. Posebno hude posledice te krize je opaziti na Ogrskem, kjer si konkurzi žitnih tvrdk sledijo eden drugemu in je žitna trgovina že čisto na tleh. Sele v minulem tednu so se začele cene zboljšavati in je upati na ozdravljenje položaja. Preobrat na žitnem tržišču je začel pri koruzi. Na svetovnem trgu se je naenkrat pojavilo večje povpraševanje po koruzi in posledica je bila, da so ponudniki, producenti prenehali s ponudbami. Ta pojav v inozemstvu je imel svoj odmev tudi pri nas. V polovici minulega tedna je na naših vzhodnih borzah začelo živahnejše povpraševanje po koruzi in takoj so na drugi strani prenehale ponudbe. Takoj prvi dan so cene poskočile za 5—7½ Din in v naslednjih dneh je cena poskočila od najnižjih 92.50 Din na 107.50 Din. To pomenja odločen preokret na tržišču žita. Tudi pšenica je takoj poskočila v ceni in zato so izostale tudi ponudbe. Isti položaj kakor pri nas je tudi na Madžarskem.

g Vinska kupčija. Na banaškem trgu so se cene vinu v zadnji dobi zaradi razmeroma majhnih zalog nekoliko dvignile. Bela vina stanejo 2.50 do 3.25 Din, močnejša pa 3.50—3.75 Din, stara vina pa 2.25—3.25 Din za liter. Cena sortiranim vinom je ostala nespremenjena okrog 5 Din za liter.

g Tržišče z lesom. Kupčija z lesom je v zadnji dobi nekoliko poživela. Posebno živahno povpraševanje je po stavbenem lesu, ki ga rabijo pri obetajoči se živahnejši stavbeni sezoni. Inozemstvo zahteva predvsem jelovino: deske, morale, trame, beli javor, borovino, hrastove plohe, brzojavne drogeve, bukovo oglje. Ponuja pa se parjena bukovina, neobrobljena bukovina, deske in trame. — Kupčije s Španijo se le počasi razvija. Dosedaj

se še niso izpolnile nade, ki so se stavljale na sklenjeno trgovinsko pogodbo. — Veleizvozniki so tudi v skrbeh glede grozeče poplave sredozemskega trga z ruskim lesom. Zato se inozemski kupci ne marajo zalagati z večjimi količinami lesa.

g Tržišče z jajci. Položaj na tržišču jajc se je začel že boljšati, ker so inozemske hladilnice zopet pričele kupovati blago za konserviranje. Še pred kratkem so se pri nas gibale cene pri nakupu jajc na višini 60—70 para za komad, sedaj jih pa izvozne tvrdke že plačujejo po 80 para. — Na berlinskem tržišču so jugoslovanska jajca v zadnjem tednu poskočila od 6.50 na 7.50 pfenigov za komad.

g Indeks cen Narodne banke V februarju je bil indeks cen v veletrgovini, kakor ga sestavlja odsek za gospodarske študije Narodne banke, naslednji:

Proizvodi	1930	
	januar	februar
kmetijski	104.5	100.7
čivalski	98.2	97.1
mineralni	88.2	88.3
industrijski	86.6	85.9
skupni indeks	93.6	92.1

Indeks cen za vse proizvode še nadalje pada. Zlasti je bil znaten ta mesec padec cen kmetijskih proizvodov, medtem, ko so cene industrijskih in mineralnih proizvodov drže.

Živina.

g Ljubljanski živinski sejem. Na sejm 18. t. m. je bilo prignanih: 177 konj, 53 volov, 22 krav, 5 telet in 83 prašičkov za rejo. Sejem se je vršil v torek pred sv. Jožefom in zato morda tudi dogon ni bil posebno obilen. Kupčija je bila mirna in se je prodalo: 45 konj, 20 volov, 15 krav in 4 teleta ter 70 prašičkov za rejo. Cene so ostale neizpremenjene: voli debeli 9 Din za 1 kg žive teže, poldebeli 8 Din, vprežni 7 Din, krave debele 5.50—7 Din, klobarice 3—4.50 Din, teleta 13.50—14.50

Din. Konji po kakovosti in starosti do 5000 Din, prašički za rejo 150—300 Din komad.

g Živinski sejem v Kranju. Na zadnji sejem je bilo prignanih 56 volov, 47 krav, 4 teleta, 2 junici, 5 bikov, 1 konj, 3 kobile in 9 prašičev, skupaj 127 glav živine. Prodanih je bilo 35 volov, 19 krav, 3 teleta, 2 junici, 4 biki, 8 prašičev, skupaj 71 glav. Cene so bile naslednje: voli po 4000—6000 Din glava, krave 2800—1400 Din, teleta 900—650 Din, junci 3800—2200 Din, biki 7000 do 4000 Din, konji 3400 Din, kobile 8000—5000 Din, prašiči 2000—300 Din za glavo.

g Mariborski prašičji sejem Na prašičji sejem 21. t. m. je bilo pripeklanih 153 prašičev in 1 koza. Cene so bile naslednje: Mladi prašiči 5—6 tednov stari 150—200 Din, 7—9 tednov stari 250—300 Din, 3—4 mesecev 350—450 Din, 5—7 mesecev 500 do 550 Din, 8—10 mesecev 650—950 Din, 1 leto stari 1000—1400 Din. 1 kg žive teže je stal 10—12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16—17 Din. Prodanih je bilo 129 prašičev. Kupčija je bila srednja.

Razno.

g Kmetijska šola na Grmu sprejme s 1. majem 1930 20 učencev v pripravljalni gospodarski tečaj. Ti učenci imajo dnevno po 2 uri pouka v šoli, ostali čas se uporabljajo pri vseh delih na šolskem posestvu, dobivajo vso oskrbo na zavodu brezplačno in so pod stalnim nadzorstvom kot redni učenci. Tečaj je priprava za vstop v redno šolo predvsem za one kmečke sinove, ki imajo slabo predizobrazbo iz osnovne šole. Iz tega razloga se opozarjajo vsi kmečki gospodarji, ki žele poslati svoje sinove v kmetijsko šolo na Grm, da v redno šolo, ki se prične v začetku novembra 1930, ne bo sprejet noben prosilec, ki ni dovršil z dobrim uspehom vsaj štiri razrede osnovne šole, če ni prej obiskoval pripravljalnega tečaja.

Učenci pripravljalnega tečaja imajo po dovršenem tečaju tudi prednost pri sprejemu v redno šolo v šolskem letu 1930-31 pred vsemi drugimi prosilci in pri tem na brezplačno mesto v celoletni šoli, ker se v šolskem letu 1930-31 vrši pouk v celoletni šoli in v II. tečaju zimске šole.

Pogoji sprejema v tečaj so: 1. starost ne manj kot 16 in ne več kot 19 let. 2. dovršena osnovna šola (četudi le enorazredna). 3. telesna in duševna sposobnost.

Prošnjam, kolkovanim z 5 + 20 Din je priložiti krstni list, domovnico

in zadnje šolsko izpričevalo ter jih poslati najpozneje do 15. aprila 1930 ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu. p. Novo mesto. — O sprejemu se obveste prosilci takoj po 15. aprilu pismeno. Vsa še potrebna pojasnila daje ravnateljstvo.

g. Kuncjereja. Dne 16. marca 1930 se je vršil v Ljubljani II. občni zbor odseka za rejo kuncev Kmet. družbe v Ljubljani. Predsednik Hudales je otvoril občni zbor. Sledilo je tajniško poročilo o društvenem delovanju v preteklem letu, ki izkazuje 16 odborovih sej, eno zborovanje, eno glavno

Desettisoči

izkušenih strokovnjakov predelajo trajno dobro PALMA-podpetnike iz kaučuka.

Pred nekaj dnevi smo že poudarili na tem mestu, da izdelujejo PALMA-podpetnike vsako leto cele trupe delavcev.

PALMA predelujejo pravi strokovnjaki radi in trajno. To je dejstvo, ki govori za kakovost PALMA-podpetnikov bolj kot vsako drugo priporočilo.

Ker so PALMA cenejši in trpežnejši kot usnje in dajejo dubrodejno in elastično hojo, ki varuje telo in drage čevlje, naj bi vsakdo, ki še hodi na usnjenih podpetnikih, vsaj enkrat poskusil nositi PALMA.

PALMA

in eno pokrajinsko razstavo ter en celodnevni tečaj. Članov je 172. Po tajniškem poročilu se je razvila debata o cenah kuncev ter je občni zbor določil za leto 1930 cene posameznim pasmam, ki veljajo le za članstvo. Cene se objavijo v »Kmetovalcu«. Blagajniško poročilo izkazuje 1852.25 Din dohodkov ter 1053.85 Din stroškov. — Občni zbor je nato določil za 1. 1930 letno članarino 30 Din. Odsek si pridrži 10 Din, 20 Din pa plača družbi za glasilo. Kdor je že član Kmetijske družbe, plača odseku samo 10 Din letne članarine. Za vse pa velja enkratna vpisnina v znesku 10 Din. Vložila se bo pri glavnem odboru prošnja za posebno prilogo »Kmetovalcu«. — Pri sulčajnostih se je razvil razgovor o II. razstavi. Tajnik je predložil natančna navodila glede razstave, ki so bila soglasno odobrena.

g Naš izvoz jajc. Izvez jaje igra v našem izvoznem gospodarstvu zelo važno vlogo. Toda v zadnjih letih je močno nazadoval. Leta 1926 smo izvozili za 606 milijonov Din jaje, v naslednjih dveh letih pa 513 in 463 milijonov, lani 1929 pa le še za 454 milijonov. Tudi količina izvoženih jajc je od 1. 1926 do lani padla od 31.086 na 22.256 ton. Glede izvoznih držav opažamo precejšnje spremembe. Pred leti smo največ tega blaga izvažali v Švico, v zadnjih dveh letih je Italija stopila na njeno mesto. Izvoz jajc v Švico je od leta 1928 do lani nazadoval od 237 na 88 milijonov Din, izvoz v Italijo se je istočasno povečal od 57 na 185 milijonov Din. Izvoz v Nemčijo je zadnja leta precej stalen in je lani znašal 119 milijonov Din. Izvoz v Avstrijo se je po nazadovanju v zadnjih letih lani zopet dvignil na 106 milijonov Din.

g Naš izvoz vina. Naši vinogradniki so si veliko obetali od izvoza vina v severne mejne države, posebno v Avstrijo in na Češko. Toda žal, njih nade se niso uresničile. Temu so deloma krive carinske ovire, ki jih te države stavijo na pot našemu vinu,

deloma tudi veliko potvarjanje jugoslovanskih vin, posebno na Češkem, ki je bilo krivo, da so se konzumenti obrnili stran tudi od pristnega našega vina. Kako je naš izvoz vina padel v zadnjih letih, je razvidno iz teh-le številke: Leta 1927. smo izvozili 921 vagonov vina v vrednosti 46.2 milijona Din; leta 1928 — 590 vagonov — 31.6 milijonov in leta 1929 samo 522 vagonov — 24.7 milijonov Din. — Upati je, da bodo zadnji ukrepi vlade vendarle nekoliko dvignili izvoz našega vina.

g Aktivnost trgovinske bilance v januarju. Naš izvoz v januarju je sicer že precej nazadoval, toda ne toliko, da ne bi bila naša trgovinska bilanca še vedno aktivna. Naš uvoz je znašal 560.9 milijonov, naš izvoz pa 616.1 milijona Din. Aktivnost je torej znašala 55.2 milj. Din napram 79.1 milj. v decembru 1929 in 135 milj. Din v januarju 1929.

g Zboljšanje avstrijskega mlekarstva. Do leta 1925. je Avstrija uvažala ogromne količine mleka in sirovega masla. Potem se je pa produkcija tega blaga zvišala in lani je v tem pogledu postala že izvozna država. Izvoz mleka iz Avstrije je lani presegal uvoz za 920.000 šilingov ali 7.5 milijona Din, izvoz sirovega masla je pa prekoračil uvoz za 2.8 milijona šilingov ali za 22.5 milijonov Din. Ogromen napredek avstrijskega mlekarstva nam postaja šele jasen, če upoštevamo, da je Avstrija še 1. 1924. uvozila za 329 milijonov Din mlečnih izdelkov, izvozila pa samo za 9 milijonov Din. V tem letu smo tudi še iz Slovenije izvozili v Avstrijo za okrog 30 milijonov Din mleka, danes pa je skoro vsak izvoz nemogoč. Povečana avstrijska domača mlekarstva produkcija pa ni pokrila samo prejšnji primanjkljaj, ampak še ogromno povečano potrebo domačega konzuma. Tudi pri nas bodemo morali začeti s povečanjem konzuma in istočasno s povečanjem in zboljšanjem produkcije mlečnih izdelkov.